

AGATA GRUDZIŃSKA

Ogólnopolski Zjazd Katedr Doktryn Politycznych i Prawnych
„Myśl polityczno-prawna. Teoria i metodologia”
(Kraków 8–11 czerwca 2014)

W dniach 8–11 czerwca 2014 roku odbył się zjazd Katedr Doktryn Politycznych i Prawnych. Konferencję zorganizowała Katedra Doktryn Politycznych i Prawnych Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Pierwszego dnia po przyjeździe uczestników odbyła się uroczysta kolacja w salach pałacu Larischa. Obrady, które odbywały się w Collegium Iuridicum, jednym z najstarszych budynków UJ, rozpoczęły się następnego dnia od powitania gości przez prof. dr. hab. Michała Jaskólskiego, kierownika organizującej konferencję Katedry. Następnie głos zabrał prof. dr. hab. A. Mania, Prorektor UJ ds. dydaktyki, oraz Justyna Kossak, przedstawicielka wydawnictwa Wolters Kluwers, które podjęło się wydania publikacji pokonferencyjnej.

W ciągu pierwszego dnia odbyły się trzy sesje naukowe. Pierwszej, zatytułowanej „Tradycja i współczesność Historii Doktryn Politycznych i Prawnych”, przewodniczył prof. dr. hab. L. Dubel z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Pierwszą prelegentką była prof. dr. hab. J. Chojnicka, Dziekan WPiA UJ, która wygłosiła referat „Filozofia historii w dydaktyce myśli politycznej”, dotyczący m.in. historii doktryn politycznych i prawnych, wiążącej według autorki całość dorobku myśli politycznej i prawnej. Konkluzją wystąpienia było stwierdzenie, że przedstawiciele tej dyscypliny wykładają w zasadzie historiozofię doktryn polityczno-prawnych. Następnie z referatem zatytułowanym „O problematyce klasyfikacji doktryn” wystąpił prof. dr. hab. A. Sylwestrzak (EUH-E). Po nim prof. dr. hab. M. Jaskólski przedstawił swoją koncepcję podziału doktryn opartą na kryterium merytorycznym oraz dydaktycznym. Przewodniczący obrad zwrócił uwagę na to, że podział doktryn w polskiej literaturze opisał wcześniej G.L. Seidler. Prof. dr. hab. Tokarczyk tematem prelekcji uczynił „Teorię i metodologię

myśli polityczno-prawnej czasu postmodernizmu”. Dokonał analizy doktryn politycznych i prawnych, odnosząc się do filozofii postmodernizmu. Po dyskusji odbyło się posiedzenie kierowników katedr. Następnie wszyscy uczestnicy udali się na obiad na zaproszenie Prezydenta Krakowa prof. dr. hab. J.M. Majchrowskiego, który odbył się w siedzibie Prezydenta i Urzędu Miasta Krakowa, tj. w Pałacu Wielopolskich.

Druga sesja poświęcona była zagadnieniom metodologicznym („Rozważania o metodologii”). Przewodniczącym był prof. dr. hab. H. Izdebski (UW). Obrady rozpoczął prof. dr. hab. S. Filipowicz (UW, PAN) referatem pt. „Badania w dziedzinie myśli politycznej. Pomiędzy epistemologicznym absolutyzmem i etnografią”. Kolejny, autorstwa prof. dr. hab. A. Czarnoty pt. „Czym była, czym jest, a czym może być historia idei? O quasi-tożsamości dyscypliny, interdyscyplinarności i kilku kwestiach teoretyczno-metodologicznych”, dotyczył znaczenia historii idei na przestrzeni wieków oraz podejścia do niej, a także jej interdyscyplinarności. Ostatni prelegent drugiej sesji – prof. dr. hab. M. Chmieliński – przedstawił odmienny punkt widzenia doktryn, biorąc za podstawę badania empiryczne, np. ankiety, kwestionariusze. Po tym wystąpieniu nastąpiła dyskusja, w której uczestniczyli m.in. prof. dr. hab. B. Polanowska-Sygulska (UJ), prof. dr. hab. K. Pałeczki (UJ) oraz prelegenci tej sesji.

Po przerwie kawowej rozpoczęła się trzecia sesja pod przewodnictwem prof. dr. hab. D. Szpopera (UWM), zatytułowana „Historia doktryn a nauki pokrewne”. Profesor M. Zmierczak (UAM), jako pierwsza prelegentka tej części obrad, postulowała szersze wprowadzenie myśli ekonomicznej do wykładów doktryn politycznych i prawnych, zaznaczając, że teorie ekonomiczne są teoriami społecznymi. Celem miało być zwiększenie świadomości i wiedzy studentów w tym zakresie. Drugi referat, pt. „Nieodzowność doktryn. Identyfikacja tożsamości konstytucji na przykładzie konstytucjonalizmu francuskiego”, został wygłoszony przez dr. hab. K. Ujazdowskiego (UŁ). Autor przedmiotem rozważań uczynił Konstytucję V Republiki Francuskiej, wskazując, że analiza doktrynalna jest niezbędna dla ustalenia jej tożsamości. Zwrócił uwagę na istotność badań historyczno-doktrynalnych, które należy prowadzić szeroko, aby pokazać podwaliny, czy fundamenty różnych instytucji prawnych funkcjonujących na świecie. W oczekiwaniu na trzeciego prelegenta przewodniczący obrad prof. Szpopera rozpoczął dyskusję, w której głos zabrali m.in. referenci, prof. dr. hab. A. Bosiacki (UW), prof. dr. hab. A. Sylwestrzak, prof. dr. hab. M. Jaskólski, dr K. Kuźmiuk (UB). Następnie doktor T. Szeffler (UWr) wygłosił ostatni referat w tej sesji pt. „Uwagi o przedmiocie i metodzie doktryn politycznych i prawnych”, w którym mówił m.in. czym jest przedmiot historii doktryn politycznych i prawnych, podkreślając konieczność sprecyzowania jego zasad działania, oraz o braku wytworzenia wśród środowiska wspólnej metodologii. Na koniec prelegent zwrócił uwagę na potrzebę zaznaczenia elementu jurydycznego w przedmiocie w celu jego spo-

pularyzowania zarówno wśród studentów, jak i twórców programów kształcenia akademickiego. Po wystąpieniu głos zabrali prof. dr hab. A. Bosiacki oraz prof. dr hab. A. Czarnota.

Sesji I drugiego dnia obrad zatytułowanej „Czy dominacja myśli zachodniej?” przewodniczyła prof. dr hab. B. Stoczewska (UJ). Pierwszym prelegentem był prof. dr hab. M. Śliwa (UP), który podkreślił konieczność stworzenia syntezy współczesnej polskiej myśli politycznej, dodając, że jest wielu badaczy, którzy z sukcesem powinni podjąć się tego zadania. Następne wystąpienie prof. dr hab. A. Rzegockiego (UJ) dotyczyło roli polskiej myśli politycznej. Zaznaczył, że ostatecznie 25 lat to porażka ekspansji polskiej myśli politycznej, należy więc włączyć polski dorobek do światowej publicystyki. Trzecim prelegentem był prof. dr hab. M. Sadowski (UWr), który wygłosił referat pt. „Między Kiplingiem a Sa- idem. Myśl polityczno-prawna w dobie globalizacji”. W związku ze zjawiskiem globalizacji postulował szersze przedstawianie w ramach dyscypliny m.in. myśli prawnej i politycznej islamu, a także Chin, Indii, czy Japonii. Dokonał analizy dostępnych na rynku europejskim opracowań z zakresu doktryn i stwierdził, że skupiają się one na prezentowaniu myśli zachodniej i amerykańskiej, a szczerko- wo i wybiórczo traktują o polskiej myśli politycznej i prawnej. Po wystąpieniach odbył się III Zjazd Polskiego Towarzystwa Myśli Politycznej. Po przemówieniu Prezesa prof. dr hab. M. Marszała (Uwr) i przedstawieniu sprawozdania z dzia- łalności Towarzystwa za rok 2013 oraz sprawozdania finansowego, członkowie Towarzystwa udzielili jego Zarządowi absolutorium.

Druga sesja była tematyczną kontynuacją pierwszej. Przewodniczącym był prof. dr hab. W. Kozub-Ciembroniewicz (UJ). Profesor A. Citkowska-Kimla (UJ) wygłosiła referat nt. „Rola historii idei w kształceniu akademickim”, podkreślając znaczenie przedmiotu historii doktryn w toku kształcenia akademickiego, a nawet stawiając tezę o jego nadrzędności nad innymi przedmiotami. Po tym wystąpieniu mgr A. Bryl przedstawił referat pt. „Między historią a teorią – kilka uwag na temat statusu doktryn politycznych i prawnych jako specjalizacji naukowej”.

Po południu rozpoczęła się kolejna sesja, której przewodniczącym był prof. dr hab. R. Małajny (UŚ). Jako pierwszy wystąpił dr J. Malczewski (UJ), pre- kazując uczestnikom uwagi związane z wykładaniem historii idei. Po nim głos zabrał dr A. Madej (UMK), który poszukiwał kompromisu między przeszłością a współczesnością dydaktyki doktryn. Później dr M. Branowska (UMK) oraz M. Niemczyk (UR) mówili o znaczeniu debaty oksfordzkiej i jej roli w nauczaniu doktryn polityczno-prawnych, przedstawiając (dr Niemczyk) badania ankietowe przeprowadzone wśród studentów, które wskazały zalety tego sposobu prowadze- nia zajęć. Ostatnim prelegentem popołudniowej sesji był mgr F. Cyuńczyk (UwB), który przedstawił historię doktryn z perspektywy studentów prawa. Dyskusję po odczytach rozpoczął prof. dr hab. M. Jaskólski, następnie zabrała głos prof. dr hab. M. Zmierzak, prof. dr hab. A. Czarnota, prof. dr hab. M. Małajny oraz referenci.

Profesor M. Jaskólski podczas zamykającego obrady wystąpienia podziękował uczestnikom za udział w konferencji oraz podkreślił znaczenie tematu obrad, który do tej pory wydawał się być nie w pełni realizowany. Następnie prof. dr hab. A. Czarnota podziękował organizatorom, zapraszając uczestników na kolejny zjazd, który odbędzie się w czerwcu 2015 roku na Uniwersytecie w Białymstoku.

Podsumowując, należy stwierdzić, że Zjazd, który był zorganizowany przez Katedrę Doktryn Politycznych i Prawnych UJ, był bardzo dobrze zaplanowany i odbył się w sympatycznej atmosferze. Uczestnicy mogli nie tylko dzielić się swą wiedzą i ją poszerzać w trakcie obrad oraz twórczych dyskusji, ale również cieszyć się urokami pięknego Krakowa.